

Nye muligheder for at udnytte flerårige afgrøder i planteavl

Af Jørgen Eriksen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

Økologisk planteavl er udfordret på både næringsstoffer og ukrudt. Nyt projekt ser på flerårige kvælstoffikserende højværdiafgrøder

At sikre jordens frugtbarhed og holde ukrudtet i skak er nogle af de større udfordringer i økologisk landbrug. I dag sikres næringsstofindholdet i jorden på økologiske bedrifter uden husdyrhold bl.a. ved at importere konventionel gødning, en mulighed, der ikke er tilgængelig i al fremtid. Ukrudtet kan udelukkende kontrolleres gennem mere robuste sædskifter. En løsning på disse udfordringer kan være flerårige, kvælstoffikserende afgrøder, som øger robustheden i systemet og giver højværdi-produkter såsom foderprotein, energi og grovfoder af god kvalitet.

Protein til enmavede dyr

Et nyt projekt, MultiPlant, har som mål, at udvikle flerårige blandinger med højt udbytte, høj biodiversitet og lavt input målrettet salgbar produkter. Udgangspunktet er græsmarksblandinger med mange arter, som skal kunne bruges til flere formål. En del af projektet drejer sig om at optimere planteproduktionen i forhold til raffinering af foderprotein, der kan bruges til fjerkræ og svin, som det traditionelt har været svært at finde proteinkilder til. Et væsentligt spørgsmål, som undersøges er: Hvordan fungerer de bioraffinerede blandingerne som foder til grise og fjerkræ mht. til proteinforsyning, fordøjelighed og foderøkonomi?

Biometan og næringsstoffer

En anden del af projektet retter sig imod optimering af bioforgasning ved intensiv og ekstensiv dyrkning. Mange slæt af plantemateriale i et tidligt vækststadium giver et højt udbytte af biometan, men til gengæld tyder det på, at nogle af de undersøgte arter kan give et hæderligt metanudbytte ved mere ekstensiv drift med kun et eller to slæt pr. år. Et væsentligt element i det samlede regnestykke er gødningsværdien. I projektet undersøges vi, hvordan blandingerne præsterer mht. kvælstoffiksering og gødningsværdien af det afgassede materiale.

Biodiversitet

Andre muligheder for højværdi er f.eks. produktion af høg med stort indhold af urter, hvilket også kan tilføje en ekstra dimension i form af øget biodiversitet. Det kan f.eks. give sig udslag i marker med øget blomstring. I projektet undersøges derfor hvordan forskellige blandinger indvirker på bestøvernes antal, mangfoldighed og vilkår i landskabet.

Økonomi og rådgivning

Endelig vil projektet søge at bestemme de overordnede miljømæssige og økonomiske gevinster ved de flerårige blandinger mht. til energi, protein og biodiversitet og udfra det udvikles rådgivningskoncepter som retter sig mod specifikke bedrifter. Det er tanken at invitere en række landmænd indenfor og hjælpe dem med at finde ud af, hvordan de selv konkret kan bruge projektets resultater på deres egen bedrift.

Projektet er startet i 2014 med udlæg af meget forskelligeartede blandinger på tre lokaliteter, og det løber frem til udgangen af 2017. I projektet deltager Aarhus Universitet, Økologisk Landsforening, Seges, Agro Business Park, DLF-Trifolium, PlanEnergi, Københavns Universitet og Vestjyllands Andel.

Projektets hjemmeside: <http://icrofs.dk/forskning/dansk-forskning/multiplant/>